

ยันต์ล้านนา : ประวัติศาสตร์ คุณค่า และกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะในล้านนา*

Lanna Yantra: Its History, Value and Process of Art Creation in Lanna

สุบิน ปวงดอกแดง

Subin Puangdokdaeng

มูลนิธิสุบินนิมิต

Subin Nimit Foundation, Thailand.

Corresponding Author's Email: Subin2570@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติ ความเป็นมาและคุณค่าของยันต์ล้านนา 2) เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญาอันดีในล้านนา และ 3) ยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาอันดีล้านนา การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลทางด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความเชื่อในทางพระพุทธศาสนา ความเชื่อภูมิปัญญาล้านนา เครื่องรางของขลัง การประกอบพิธีกรรมของชาวล้านนารวมถึงบุคคลที่สนใจในยันต์ล้านนา จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ แบบสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. จากความเชื่อของชาวล้านนาที่มีต่อยันต์ล้านนา พบว่า ความเชื่อเป็นการสืบทอดที่เกิดจากภูมิปัญญาในเรื่องของยันต์ล้านนาที่ใช้หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา จากการใช้อักษรธรรมรวมถึงตัวอักษรล้านนา การใช้ยันต์ล้านนาเพื่อเป็นเครื่องราง ของขลังที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ใช้คุ้มครองและป้องกันตัวจากอันตรายตามความเชื่อของทางล้านนา โดยยันต์ล้านนาส่งผลทางด้านจิตใจให้มีพลังการดำเนินชีวิตที่มีแต่ความสุข จากยันต์ล้านนาสู่งานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ผสมผสานความเชื่อในเรื่องจาก ฝั พราหมณ์ พุทธ อันเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน 2. กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญาล้านนา พบว่า เป็นกระบวนการที่นำเอาองค์ความรู้ทางด้านศิลปะพื้นบ้านของล้านนาที่เกี่ยวข้องของการดำเนินชีวิตของชาวล้านนา ด้วยการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์ความเป็นล้านนา โดยเริ่มจาก “บุคคล” สู่ “วัด” “ชุมชน” และ “พื้นที่สาธารณะ” มีการพัฒนาศิลปะและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนาด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ เป็นการอนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา ด้วยการพัฒนาศักยภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เกิดจากบุคคลจากความเชื่อ พิธีกรรม รวมถึงคำสอนที่ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษในเรื่องของยันต์ล้านนา ซึ่งงานสร้างสรรค์เป็นการเปลี่ยนแปลงด้วยการพัฒนาที่ยังใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบตามข้อจำกัดและข้อปฏิบัติ ที่ยังคงด้วยยึดถือมาตามความเชื่อและทัศนคติของความเป็นล้านนา 3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาอันดีล้านนา พบว่า ยุคสมัยเกิดการเปลี่ยนแปลง จากรูปแบบเดิมของยันต์ล้านนาที่เขียนลงบน กระดาษสา ใบลาน แผ่นทอง บนผ้า เขาสัตว์ และไม้ ด้วยข้อจำกัดของขนาดที่ใหญ่รวมถึงลวดลาย จึงเกิดแนวคิดของการพัฒนารูปแบบให้มีขนาดเล็กสามารถพกพาได้ง่าย แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นล้านนา เช่น การสร้างยันต์ล้านนาที่มีรูปแบบเดิมเปลี่ยนเป็นรูปแบบใหม่ที่มีความสวยงาม มีการเรียนรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาอันดีล้านนาจากครูอาจารย์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้ถือยันต์ล้านนา จึงเกิดเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์

*Received September 10, 2024; Revised February 18, 2025; Accepted February 21, 2025

ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนาด้วยการสร้างทัศนคติความเชื่อให้กับบุคคลรุ่นใหม่ที่น่าสนใจในงานศิลปะของยันต์ที่ยังคงมีเอกลักษณ์เป็นทั้งงานศิลปะที่ทรงคุณค่าและควรรักษาสืบไป

คำสำคัญ: ยันต์ล้านนา; ประวัติศาสตร์; คุณค่า; การสร้างสรรค์ศิลปะในล้านนา

Abstract

The study had the following objectives: 1) to investigate the history, background, and value of Lanna yantra; 2) to develop the process of art creation based on the local wisdom of yantra in Lanna; and 3) to enhance the development of creative art products derived from the local wisdom of yantra in Lanna. The study employed a qualitative research method, with data collected from documents related to Buddhist beliefs, Lanna local wisdom and beliefs, amulets, the performance of rituals by Lanna people, and 31 individuals interested in Lanna yantra. The research tools included in-depth interview forms and focus group discussion forms. The data obtained were analyzed using content analysis.

The following results were found from the study: 1) The belief in Lanna yantra is inherited from the local wisdom of yantra in Lanna, which is influenced by Buddhist teachings. This belief includes the use of Lanna scripts and Lanna yantra as sacred amulets for protection from danger. Lanna yantra has a spiritual influence, providing encouragement and strength for people to lead a happy life. It has also been used in creative art and culture, integrating beliefs in spirits as well as religious beliefs, such as those of Brahmins and Buddhists, which have been passed down from the past to the present. 2) The process of art creation based on Lanna local wisdom involves the integration of knowledge from Lanna folk art, which is deeply connected to the lives of the Lanna people. This process focuses on developing creative products that embody Lanna identity, starting from the individual to the temple, community, and public spaces. Art and products related to Lanna yantra are developed by applying local wisdom, which includes the preservation and transmission of Lanna traditions. This process fosters the development of local wisdom and potential, stemming from personal beliefs, rituals, and teachings on Lanna yantra passed down from ancestors. Creative work represents an evolution that still incorporates local wisdom, while adhering to the practices, beliefs, and values that are central to Lanna culture. 3) The development of creative art products based on the local wisdom of Lanna yantra demonstrates how the traditional Lanna methods of writing on materials such as rice paper, palm leaves, banana leaves, cloth, animal horns, and wood have evolved. Due to the large sizes and intricate patterns of these original formats, the idea emerged to create a more portable version, while still preserving the unique identity of Lanna. This led to the transformation of Lanna yantra from its original format to a more compact and aesthetically pleasing version. The process involved learning from Lanna yantra masters, exchanging knowledge with experts, and drawing on the experiences of Lanna yantra practitioners. This resulted in the creation of creative art products rooted in the wisdom of

Lanna yantra, fostering attitudes and beliefs among new generations interested in yantra art. The goal is to maintain its unique identity as a valuable form of art that should be preserved for future generations.

Keywords: Lanna Yantra; History; Value; Art Creation in Lanna

บทนำ

ในสมัยโบราณในทางเหนือของประเทศไทยที่ประกอบไปด้วย 8 จังหวัดคือ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน โดยเป็นอาณาจักรล้านนาที่มีความสวยงามเรียบง่าย รวมถึงเป็นอาณาจักรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ทางด้าน ภาษา พุทธ อ่าน เขียนและการแต่งกายที่สวยงามบ่งบอกถึงความเป็นชาวล้านนา วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวล้านนาในกรอบของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปัจจุบันเรียกว่า “คนเมือง” หรือ “คนล้านนา” โดยมีชื่อตามการปกครองของอาณาจักรล้านนาที่ตั้งขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 โดย พญามังราย อันมีศูนย์กลางอาณาจักรอยู่ที่ เมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ (Tansiri, 2006) หรือที่เรียกว่า จังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน ชาวล้านนามาความเชื่อว่า ยันต์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นตามความเชื่อใช้เป็นเครื่องมือในการยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ รวมถึงเป็นเครื่องมือในการสร้างพลังขับเคลื่อนของชีวิต มีความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความเชื่อของแต่ละบุคคลเป็นตัวกำหนด รวมถึงการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นองค์ประกอบของยันต์ล้านนา จากความเชื่อที่ว่าศาสนานั้น ๆ สามารถปกป้องคุ้มครอง จากทุกข์โศกโรคภัยได้รวมถึงส่งเสริมในหน้าที่การงาน สมหวังในรัก รวมถึงความศรัทธา ยังเป็นทั้งวิถีทางและเป็นปัจจัยเสริมของชีวิต ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ความศรัทธาในทางไสยศาสตร์ และโหราศาสตร์ที่คอยเติมความเชื่อมั่นให้กับตนเอง

ยันต์ล้านนามีความโดดเด่นและมีความสวยงามที่มีเอกลักษณ์และความต่างจากยันต์ของท้องถิ่นอื่น ยันต์ล้านนามีรูปแบบของการเขียนยันต์ เน้นสิ่งที่ผู้ถือหรือเจ้าของปรารถนา รวมถึงความต้องการในการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยันต์ล้านนายังเป็นความเชื่อในเรื่องของภูมิปัญญา และความเชื่อด้านไสยศาสตร์ ความเชื่อที่เหนือธรรมชาติและการพิสูจน์ด้วยหลักทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งยันต์ (Yantra) เป็นคำเพี้ยนมาจากคำว่า ยัญญ์ ซึ่งมาจากภาษาบาลี ตามความเชื่อ ยันต์คือสิ่งของหรือวัตถุที่มนุษย์ได้ค้นพบและนำสิ่งที่ได้นำมาบูชา กราบไหว้ บวงสรวงเพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลต่อชีวิตในทุกด้าน ยันต์ล้านนามีรูปแบบและลักษณะที่ตายตัว มีเส้นยันต์หรือกระดุกยันต์เป็นองค์ประกอบเปรียบเส้นของยันต์ เสมือนสายรักของพระพุทธเจ้า ส่วนรอยเส้นที่ขีดขวางไปมา ใช้สำหรับใส่คาถากำกับ

จากแนวคิดทางตะวันออก พบว่ายันต์มีรากศัพท์ภาษาสันสกฤต คือ “เครื่องมือ” หรือ “อาวุธ” ส่วนชาวตะวันตก ยันต์ คือ แผนภาพโดยปรากฏเป็นสัญลักษณ์ เป็นเครื่องมือ มีกระบวนการหรือสัญลักษณ์เหมือนเครื่องจักรในการทำงานที่สอดคล้องกันกับโครงสร้างและองค์กร มีรูปทรงเรขาคณิตตามหลักความเชื่อทางศาสนา โดยยันต์เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งทางด้านจิตวิญญาณที่มีความเชื่อว่ายันต์สร้างอำนาจ บารมีคุ้มครองให้เกิดความปลอดภัยจากสิ่งชั่วร้ายสิ่งที่ไม่ดี รวมถึงยันต์ยังเป็นเครื่องราง ช่วยลดบันดาลให้ได้รับสิ่งที่พึงประสงค์ มีเสน่ห์ และช่วยให้บุคคลนั้นได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากผู้พบเห็น ตามความเชื่อของนักคิดชนมนุษย์เริ่มสนใจในวัฒนธรรมรอบๆ ตัว ต่างๆ กันไปเช่น ความเชื่อ โหราศาสตร์ และไสยศาสตร์ การละเล่นสิ่งที่ทำในยามว่าง ฟังนิยาย ฟังเพลง อ่านนิทาน เรื่องเหล่านี้ได้รับการยกย่องด้วยปากจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจากพ่อแม่ถึงลูก ก็นเวลาหลายชั่วอายุคน (Khananurak, 2007) ยันต์ คือ เพื่อใช้เป็นเครื่องราง เฉพาะอย่างแรกคงใช้กันในวงแคบ แต่อย่างหลังใช้กันมากและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง และยันต์อย่างหลังที่ว่าในส่วน

ของไทยจะลงด้วยตัวเลขและอักษรขอมโดยมีลักษณะปรากฏทั่วไปเป็นแผ่นยันต์ หรือ “ยันต์” ของล้านนา จะลงด้วยตัวเลขและอักษรธรรมล้านนา มีทั้งรูปลักษณะที่เป็นแผ่นยันต์และตะกรุด มีวัตถุประสงค์ในการใช้ส่วนใหญ่เป็นเครื่องราง (Matichowekly, 2021)

กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะในล้านนา ที่สังเคราะห์องค์ความรู้ด้านศิลปะพื้นบ้านที่มีในพื้นที่ล้านนา มีการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชาวล้านนาตามความเชื่อและภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเกิดเป็นการถ่ายทอดงานศิลปะที่สวยงาม มีรูปแบบและความสวยงามที่คงเอกลักษณ์ มีตารางหรือลายเส้นเป็นตัวเลข อักษรหรือรูปภาพที่เขียน สัก หรือแกะสลักลงบนแผ่นผ้า ผิวน้ำมัน โลหะ ถือว่าเป็นของขลัง ที่นำหวัชธรรม ด้วยการใส่ห้อยอักขระและตัวเลขลงในที่จำกัดสำหรับไปใช้ปฏิบัติ “ยันต์ล้านนา” จะลงด้วยตัวเลขและอักษรธรรมล้านนา มีทั้งรูปลักษณะที่เป็นแผ่นยันต์และตะกรุด การใช้จะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ เช่น ยันต์ที่ให้ผลทางสิริมงคล ทางโชคลาภ ทางเมตตามหานิยม ด้านสะเดาะเคราะห์ ป้องกันผี ป้องกันอาวุธ ป้องกันภัยอันตราย ป้องกันพืชผลและสัตว์เลี้ยง รวมถึงการนำยันต์ไปใช้กระทำกับผู้อื่น การลงยันต์ล้านนาต้องหาฤกษ์ยามที่เหมาะสมกับประเภทของยันต์ล้านนาเป็นอาณัติที่เก่าแก่และยิ่งใหญ่มาแต่โบราณ มีความรุ่งเรืองทั้งทางด้าน ศาสนา ศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรม มีทั้งภาษาพูดและเขียน อันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองมีการเชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนา โดยการนำเอาหลักการแนวคิด ความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการเขียนยันต์ ทั้งทางตรง และทางอ้อมอีกทั้งมีการนำหลักธรรมเขียนลงในยันต์ เพื่อให้ผู้ใช้ได้ปฏิบัติตน เพื่อใช้ในการปฏิบัติธรรม ยันต์ที่มาจากแนวคิดความเชื่อเดิมในท้องถิ่นเป็นการผสมผสานแนวคิดความเชื่อที่เป็นตำนานความเชื่อต่าง ๆ ก่อเกิดเป็นเส้นสายลายยันต์ที่มีความงดงามมีรูปแบบเป็นของตนเองที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีอักขระคาถาที่กำกับในยันต์ล้านนาใช้อักขระล้านนา หรืออักขระธัมม์ล้านนา (ตัวเมือง) ในการจารึกเขียนยันต์ โดยยันต์ล้านนาจะต้องมีคาถากำกับเพื่อให้ยันต์คงความศักดิ์สิทธิ์ และมีความเข้มขลัง นอกจากนี้กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะในล้านนา ยังมีการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชาวล้านนาตามความเชื่อและความศรัทธา ในรูปแบบของผลงานที่มีเอกลักษณ์และสร้างสรรค์ที่มีลักษณะของศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต และกิจกรรมของบุคคลตามยุคและสมัย มีสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม รวมทั้งเครื่องสักการะในพื้นที่ล้านนา โดยเริ่มจากการพัฒนาและสร้างผลงานศิลปะจาก “บุคคล” สู่ “วัด” “ชุมชน” และ “พื้นที่สาธารณะ” รวมถึงรูปแบบที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านกิจกรรมส่งเสริมศิลปะในทุกรูปแบบทั้งศิลปะแบบดั้งเดิม ศิลปะร่วมสมัยเพื่อสังคม และความเชื่อความศรัทธาที่เกิดขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น ชาวล้านนามีความเชื่อว่าการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ตนเองเป็นบุคคลที่เข้มแข็ง มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต รวมถึงชาวล้านนามีความเชื่อว่า เครื่องราง ประเภทยันต์ล้านนา มีส่วนช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจ เสริมสร้างความเชื่อมั่นแต่เป็นสิ่งที่ตอบสนองทางด้านความเชื่อของบุคคลได้ (Summa et al. 1991)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา จากความเชื่อและความศรัทธาของคนยุคสมัยเก่ามีการสืบทอดทางภูมิปัญญายันต์ล้านนาในรูปแบบเดิมจนมีการประยุกต์และนำมาใช้ในยุคปัจจุบัน ด้วยยุคและสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของยันต์ล้านนา จากเดิมรูปแบบเป็นการเขียนบน กระดาษสา แผ่นทอง บนไม้ บนผืนผ้า ที่เกิดจากการถ่ายทอดความรู้ด้านภูมิปัญญาในเรื่องของยันต์ล้านนา นำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่มีขนาดเล็ก ย่อยขยายให้พกพาได้ง่ายขึ้น แต่คุณค่าของยันต์ล้านนา ยังคงมีเอกลักษณ์ที่สวยงาม และเป็นเครื่องรางที่สร้างความเชื่อ ความศรัทธาเช่นเดิม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษายันต์ล้านนาที่มีประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่น่าสนใจ ทรงคุณค่าที่เป็นมรดกสืบทอดของชาวล้านนา สู่พัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญายันต์ในล้านนา และมีกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะในล้านนา ที่นำเอา

เอกลักษณ์ความเป็นล้านนา ทางด้านอักขระที่สวยงามไม่เหมือนใคร ถ่ายทอดเป็นผลงานทางด้านศิลปะอันทรงคุณค่า คู่ควรต่อการเก็บรักษา เป็นการยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาอันดีล้านนา ที่มีความสมัยใหม่ เปลี่ยนแปลงรูปร่างและลักษณะ ขนาดที่เล็กลงจากเดิม แต่ยังคงมีคุณค่าสวยงามประณีตสวยงามอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนา ที่สังคมหรือผู้ที่ศรัทธาและชื่นชอบในยุคสมัยปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติ ความเป็นมาและคุณค่าของยันต์ล้านนา
2. พัฒนาระบบการสร้างสรรคศิลปะจากภูมิปัญญายันต์ในล้านนา
3. ยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ยันต์ล้านนา:ประวัติศาสตร์ คุณค่าและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะในล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร (Documentary Investigation) ประกอบด้วย 1) ประวัติและความเป็นมาของชาวล้านนา 2) การเรียนรู้ในด้านกิจกรรม 3) ความเชื่อภูมิปัญญาล้านนาในสิ่งที่เหนือธรรมชาติ 4) สิ่งที่ชาวล้านนาใช้เป็นเครื่องบูชาหรือสักการะ 5) การเรียนรู้เรื่องศาสตร์คาถา 6) การลงยันต์อักขระเพื่อความเข้มแข็ง และนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากพระสงฆ์-สามเณร วัดและชุมชน ที่มีองค์ความรู้และแนวปฏิบัติทางด้านพิธีกรรมล้านนา โดยมีความชำนาญเฉพาะทางในด้านมนต์คาถาอันเป็นเครื่องมือที่สำคัญของพิธีกรรม ผู้ให้ข้อมูลทางด้านพิธีกรรมรวมถึงประวัติและคุณค่าความสำคัญของพิธีกรรมล้านนา รวมถึงการศึกษาแก่นความรู้และแนวปฏิบัติจากผู้มากประสบการณ์และเชี่ยวชาญต่อการไขมนต์คาถาต่อการประกอบพิธีกรรมล้านนา โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนของการดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Investigation)

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยันต์ล้านนานั้น เริ่มต้นจาก การศึกษาข้อมูลเอกสารและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา โดยมุ่งเน้นไปที่ ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และศิลปะ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ยันต์ล้านนามีคุณค่าทั้งทางจิตใจและวัฒนธรรม

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการสำรวจ ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาวล้านนา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของความเชื่อและการสืบทอดภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับยันต์ นอกจากนี้ยังมีการศึกษา ความเชื่อด้านสิ่งเหนือธรรมชาติและความเชื่อที่สามารถพิสูจน์ได้ ผ่านเอกสารทางศาสนาและตำราพื้นบ้าน

ส่วนหนึ่งของงานวิจัยยังเน้นการศึกษาเกี่ยวกับ เครื่องบูชาและวัตถุมงคลที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งศรัทธาและความเชื่อของคนล้านนา รวมถึง ศาสตร์คาถาและการลงยันต์อักขระ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างยันต์ล้านนาให้มีความศักดิ์สิทธิ์

นอกจากนี้ยังมีการศึกษา กิจกรรมทางศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนา ซึ่งสะท้อนถึงการหลอมรวมความเชื่อเข้ากับชีวิตประจำวันของชาวล้านนา จากนั้นจึงมีการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดเป็นชุดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อได้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจ มิติทางสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนา โดยมีการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครอบคลุม

การสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการกับบุคคลสำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ พระสงฆ์ผู้เชี่ยวชาญด้านมนต์ล้านนา จำนวน 5 รูป ครูภูมิปัญญาล้านนา จำนวน 6 ราย ตัวแทนจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการและเจ้าสำนักด้านยันต์ล้านนา

การสนทนากลุ่ม จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยเน้นไปที่ ผู้ที่มีศรัทธาและนำยันต์ล้านนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 ราย

ขั้นตอนที่ 3 พื้นที่การวิจัย กลุ่มเป้าหมาย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

พื้นที่วิจัยของงานศึกษานี้กำหนดไว้ที่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมล้านนา โดยมี กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์และครูภูมิปัญญา ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมยันต์ล้านนา ตัวแทนจากองค์กรทางวิชาการ ที่มีความรู้เกี่ยวกับยันต์ล้านนา ประชาชนทั่วไปที่มีศรัทธาต่อยันต์ล้านนา

งานวิจัยนี้ใช้แนวทาง การบรรยายพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อให้สามารถสื่อสารและ อธิบายองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนาได้อย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ เครื่องมือหลัก 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

- ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านพิธีกรรมยันต์ล้านนา
- เก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ความหมาย และการใช้ยันต์ล้านนา
- วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะที่เกี่ยวข้องกับยันต์

2. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

- ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องยันต์ล้านนา
- ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำยันต์ล้านนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่

1. ระยะเตรียมการวิจัย

- ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- ขอความร่วมมือจากสถาบันและแหล่งข้อมูล

2. ระยะการสังเคราะห์ข้อมูลเอกสาร

- นำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาวิเคราะห์และจัดทำเป็นชุดองค์ความรู้

3. ระยะการเก็บข้อมูลภาคสนาม

- ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มในการเก็บข้อมูล
- สำรวจความเชื่อ ศิลปะ และแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากยันต์ล้านนา

4. ระยะการวิเคราะห์และสรุปผล

- รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการลงพื้นที่
- สรุปผลการวิจัยและจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากเอกสารและภาคสนามมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์แบบแบบสัมภาษณ์ (indepth interview) โดยมีคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ในลักษณะบุคคลต่อบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในด้านยันต์ล้านนา จากข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ องค์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศึกษาประวัติ ความเป็นมาและคุณค่าของยันต์ล้านนา
2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิจัยสู่การสังเคราะห์ เป็นเนื้อหาของ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะนำไปสู่การหาคำตอบงานวิจัยที่กำหนดไว้โดยใช้แบบพรรณนาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ตามประเด็น และจัดแสดงเนื้อหาที่มีประโยชน์และนำไปสู่การวิจัยที่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. วิเคราะห์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ที่ได้รับเพื่อสนับสนุนข้อมูลงานวิจัย ในเรื่องความเชื่อ เรื่องยันต์ล้านนาและการใช้ภูมิปัญญาที่มีต่อยันต์ล้านนา การนำไปใช้ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ล้านนา ด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงประสิทธิผลที่ได้จากการใช้ยันต์ล้านนาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาประวัติ ความเป็นมาและคุณค่าของยันต์ล้านนา พบว่า ยันต์ล้านนา ในสมัยโบราณยังไม่มีหลักฐานชัดเจน ลักษณะของยันต์ล้านนา มีดังนี้ มีรอยเส้นที่ขีดขวางไปมา เพื่อใช้ในการลงคาถา โดยเส้นยันต์ และความเชื่อเรื่องยันต์และอักขระ องค์ประกอบ 4 ส่วน คือ 1.คาถาที่ลงยันต์ 2.วิธีการลงยันต์ 3.จิตใจของผู้ลงยันต์ และ 4.ความศรัทธาของผู้ถือยันต์ คำลงยันต์ คือคาถามงคลสูตรว่าด้วย มงคลชีวิต 38 ประการที่ใช้สวดเสริมความเป็นสิริมงคลให้กับชีวิต การเขียนคาถา ลงไปในต้ายันต์ ที่ชาวล้านนา หรือครูบາอาจารย์ เรียกว่า “ลงเดิน” กลับไปมาจนเต็มต้ายันต์ การลง เดิน ยันต์ล้านนาจะประกอบได้ด้วย คำจำนวน 32 ที่ใช้สำหรับการลง ตารางยันต์ล้านนา คือ *อะเสวะนา จะ พาลานัง, การไม่คบคนพาลทั้งหลาย ปัญจิตตานัญจะ เสวะนา, การคบแต่บัณฑิตทั้งหลาย ปุชา จะ ปุชะนิยานัง, การบูชาคนที่ควรบูชา เอตัมมังคะ ละมุตตะมัง. รูปแบบและการลงเดิน ที่ครูบาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องยันต์ล้านนา ที่วางรูปแบบด้วยการอ่านคำ และการวางเลขจากครูบาอาจารย์ผู้สร้างตารางยันต์ขึ้นมา จากภูมิปัญญาล้านนาที่มีการออกแบบด้วยอักขระ ล้านนาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวก่อให้เกิดความเชื่อและศรัทธาต่อผู้ที่ได้ครอบครอง ตามความเชื่อของมนุษย์ ประกอบไปด้วย ความเชื่อในธรรมชาติ และ ความเชื่อในคติถือผีสาร เทวดา มีผลบันดาลให้เกิดความสุข และความทุกข์แก่มนุษย์ รวมถึงการนำหลักทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้พิธีกรรมในพุทธศาสนาเพื่อความ ศักดิ์สิทธิ์ เข้มแข็ง การใช้ยันต์ล้านนาในยุคปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของบุคคลในยุคปัจจุบัน การนำเอา หัวใจ อิติปิโส ทั้ง 8 ด้านหรือการนำทิศทั้ง 8 มาใช้เพื่อให้เกิดเป็นมงคล รวมถึง ชาวล้านนาเชื่อว่ายันต์นี้ จะช่วยแก้ คุ้มผี ป้องกันคนร้าย ปิศาจร้าย สัตว์มีพิษ จากความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ เชื่อทางไสยศาสตร์ และโหราศาสตร์ และความเชื่อในคำสอนของพุทธศาสนา คำสอนต่าง ๆ ของพระพุทธเจ้า มีองค์ประกอบ ศิล, สมาธิ และ ปัญญา การใช้ธรรมนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง เป็นเครื่องช่วยให้สามารถสร้างความดีอื่น ๆ ทุกอย่าง และช่วยให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิต เป็นคนดี ประพฤติตามพระธรรมคำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้าศึกษาปฏิบัติธรรม ประกอบอาชีพได้อย่างสุจริต คบหาสมาคมกับคนดี ทำดี พูดดี คิดดีและชักนำ ผู้อื่นให้ทำพูดคิดดีด้วย อยู่ในศีล ศรัทธา ซื่อตรง เคยได้สร้างคุณงามความดี ด้วยการให้ทาน รักษาศีล เจริญ ภาวนา

จากความเชื่อของชาวล้านนาที่มีต่อยันต์ล้านนาเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์ในทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นการสร้างกรอบความคิดในเรื่องของยันต์ล้านนาที่มีความชัดเจนในเรื่องของการใช้ อักษร และตัวอักษร รวมถึงการนำภูมิปัญญาทางด้านความเชื่อที่มีต่อยันต์ล้านนามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ยันต์ล้านนาถูกสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เริ่มจากการเรียนรู้ในด้านของภาษาบาลี เรียนภาษาตัวเมือง การพูด อ่าน ออกเสียง จิตนาการ รวมถึงการสั่งสมความเชื่อจากความเชื่อของชาวล้านนา ที่สอนว่ายันต์ล้านนาจะช่วยให้การดำรงชีวิตของเรามีความปลอดภัย ยันต์เป็นของขลัง เป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นของที่บุคคลนั้นๆ มีไว้ครอบครอง แล้วจะเกิดพลังความเข้มแข็ง มีจิตใจ สภาพร่างกายที่เข้มแข็ง นอกจากนี้การสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากยันต์ล้านนา สู่การประยุกต์จนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่ามีลักษณะและกระบวนการวิธีการสร้างสรรค์ รูปแบบที่มีลักษณะ โมเดลทันสมัยใส่แล้ว สวยงามแปลกตามีความเป็นเอกลักษณ์แต่ยังคงรักษาวัฒนธรรมรูปแบบ ให้สามารถเข้าถึงความเป็นล้านนา ได้ด้วยงานสร้างสรรค์ศิลปะและการประยุกต์ ยันต์ล้านนาสู่เครื่องประดับที่มีขนาดเล็กและมีความสวยงาม

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษาพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญายันต์ล้านนา พบว่ากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญาล้านนา คือองค์ความรู้ด้านศิลปะพื้นบ้านล้านนา มีการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชาวล้านนาตามความเชื่อและความศรัทธา มีรูปแบบของผลงานที่มีเอกลักษณ์และสร้างสรรค์ เกี่ยวกับการใช้ชีวิต มีเครื่องสักการะในพื้นที่ล้านนา โดยเริ่มจากการพัฒนาและสร้างผลงานศิลปะจาก “บุคคล” สู่ “วัด” “ชุมชน” และ “พื้นที่สาธารณะ” มีรูปแบบที่ส่งผลต่อการพัฒนา ทางด้านกิจกรรมส่งเสริมศิลปะในทุกรูปแบบทั้งศิลปะแบบดั้งเดิม ศิลปะร่วมสมัยเพื่อสังคม และความเชื่อความศรัทธาที่เกิดขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น รวมถึงการพัฒนาศิลปะและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยันต์ด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ การอนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา ด้วยการพัฒนาศักยภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เกิดจากบุคคล ด้านความเชื่อ พิธีกรรมล้านนา ประเพณีรวมถึง คำสอน ต่าง ๆ ของคนที่เกี่ยวกับยันต์ล้านนา การพัฒนารูปแบบของยันต์ล้านนาให้เป็นในรูปแบบของเครื่องรางของขลัง จากภูมิปัญญาล้านนา การสร้างเครื่องรางที่มียันต์ล้านนาเป็นองค์ประกอบ โดยการเรียกชื่อของยันต์เพื่อการใช้ประโยชน์ของใช้จากภูมิปัญญาของล้านนาในเรื่องของการใช้ยันต์ล้านนาเพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้ และการพัฒนาศิลปะและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรเริ่มเรียนรู้จากการศึกษาหาความรู้ในเรื่องของ ภาษาธรรม การเริ่มต้นเขียนอักษรธรรมและการเรียนรู้ถึงความก้าวหน้า ความต้องการของบุคคลหรือคนยุคใหญ่ที่ชื่นชอบในยันต์ล้านนา แต่ไม่ชอบพกพาวัตถุที่มีขนาดใหญ่ แต่ใช้วัตถุที่ง่ายต่อการเก็บรักษา เช่น การสืบสานถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่น การส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณีและพิธีกรรม ด้วยการอนุรักษ์สืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และพิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวล้านนา มีวิธีการถ่ายทอดวิชาความรู้ ประเพณี วัฒนธรรม และศาสตร์พิธีกรรมล้านนา ให้คนรุ่นหลังและชาวต่างชาติผู้สนใจ ส่งเสริมการพัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความรู้นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ การพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญายันต์ล้านนาประกอบด้วย ความเชื่อเรื่องของธรรมชาติในรูปแบบที่ดั้งเดิม ไม่เน้นความงดงาม แต่เน้นธรรมชาติ และความเป็นจริงที่คงเอกลักษณ์เดิม ในรูปแบบที่เกิดจากความเชื่อการจินตนาการ ความศรัทธาที่เน้นความเข้มแข็ง มากกว่าความสวยงาม แต่เน้นในเรื่องของคาถาการลงอักขรเลขยันต์ ที่สมบูรณ์แบบมากกว่าแต่ในปัจจุบัน การพัฒนา เปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ งานศิลปะแนวคิด แต่ยังคงใช้ภูมิปัญญาล้านนา มาเป็นองค์ประกอบ ในการจัดสร้าง วัตถุแต่ยังคงข้อจำกัด และข้อปฏิบัติ ที่ยังคงยึดถือมาตามความเชื่อและทัศนคติของความเป็นล้านนา

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการศึกษาระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา จากความเชื่อและความศรัทธาของคนยุคสมัยเก่ามีการสืบทอดทางภูมิปัญญายันต์ล้านนาในรูปแบบเดิมจนมีการประยุกต์และนำมาใช้

ในยุคปัจจุบัน ด้วยยุคและสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของยันต์ล้านนา จากเดิมรูปแบบเป็นการเขียนบน กระดาษสา แผ่นทอง บนไม้ บนผืนผ้า ที่เกิดจากการถ่ายทอดความรู้ด้านภูมิปัญญาในเรื่องของยันต์ล้านนา นำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่มีขนาดเล็ก ย่อยขยายให้พกพาง่ายขึ้น แต่คุณค่าของยันต์ล้านนา ยังคงมีเอกลักษณ์ที่สวยงาม และเป็นเครื่องรางที่สร้างความเชื่อ ความศรัทธาเช่นเดิม รวมถึงการพัฒนาจากตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการสืบทอดมาจากครูบาอาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของยันต์ล้านนา โดยผู้วิจัยขอนำเสนอรูปแบบของยันต์ล้านนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปแบบของยันต์ล้านนาที่ทำจากผ้า นำไปสู่การประยุกต์เป็นเสื้อในยุคปัจจุบันที่มีการพัฒนาในรูปแบบของลวดลาย รวมถึงการยกระดับของยันต์เก่าด้วยการสร้างยันต์ขึ้นมาใหม่ จากการยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา การบริหารจัดการบุคคลที่มีความคิด ความสนใจที่จะเรียนรู้ พร้อมรับการถ่ายทอดจากครูบาอาจารย์ผู้ประสาทวิชาความรู้ในเรื่องของยันต์ล้านนา สร้างกระบวนการการถ่ายทอด ภูมิปัญญาล้านนาในเรื่องของยันต์ล้านนา ในเรื่องของการเรียนรู้ในระดับขั้นพื้นฐาน การพูด อ่าน ออกเสียงล้านนา รวมถึงการเรียนรู้ในเรื่องของคำศัพท์คำเมือง นอกจากการศึกษาเรียนรู้ในเรื่องของการสร้างเครือข่ายทางด้านเทคโนโลยี การเปิดสอนและอบรมในเรื่องของยันต์ล้านนา ในการนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ การสร้างทัศนคติความเชื่อให้กับบุคคลรุ่นใหม่ที่น่าสนใจในงานศิลปะของยันต์ที่ยังคงมีเอกลักษณ์เป็นทั้งงานศิลปะที่ทรงคุณค่าและควรรักษาสืบไป

องค์ความรู้ใหม่

1. จากการศึกษาประวัติศาสตร์ และความเป็นมาของยันต์ล้านนา แสดงให้เห็นว่ายันต์ล้านนาเป็นองค์ความรู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีรากฐานจาก หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ผสมผสานกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยอาศัยการลงอักขระและเลขยันต์ที่แฝงไปด้วยพลังศรัทธา เชื่อกันว่าสามารถปกป้องคุ้มครองผู้ครอบครองให้พ้นจากอันตราย ภูมิปัญญานี้ถูกสืบทอดผ่านการเรียนรู้ภาษาบาลี อักษรล้านนา และการฝึกฝนด้านคาถาเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์และคุณค่าทางจิตใจ นอกจากการใช้ยันต์เพื่อความเชื่อแล้ว ปัจจุบันมีการ นำยันต์ล้านนามาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ศิลปะ ที่ทันสมัย เช่น เครื่องประดับขนาดเล็ก ที่ยังคงกลิ่นอายวัฒนธรรมล้านนา
2. การพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญายันต์ล้านนา เดิมที ยันต์ล้านนาเน้นความศักดิ์สิทธิ์ มากกว่าความสวยงาม โดยการออกแบบขึ้นจากจินตนาการและความศรัทธา ปัจจุบันมีการ ผสมผสาน แนวคิดใหม่และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการออกแบบ ทำให้ยันต์ล้านนามีรูปแบบที่สวยงามขึ้น ขณะเดียวกันยังคงไว้ซึ่ง อักขระล้านนาและเลขยันต์ เพื่อให้ยันต์ยังคงความเข้มแข็งตามความเชื่อดั้งเดิม เช่น การปรับปรุงลวดลาย นก หงส์ หรือมังกร ให้มีเส้นสายอ่อนช้อยขึ้น แต่ยังคงเลขยันต์ไว้ตามแบบแผนเดิม
3. การยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนาด้วยการสืบสาน ภูมิปัญญาคือการร่วมมือร่วมใจกันในทุกฝ่ายและทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นล้านนาด้วยการสร้างความ เข้าใจ เนื้อหาสาระและการถ่ายทอดนำเสนอรูปแบบที่ทันสมัยให้กับคนรุ่นใหม่ เช่น การใช้ฟอนต์ล้านนา ในรูปแบบใหม่แต่ยังคงอ่านได้คำที่เหมือนเดิม รวมถึงมีการจัดอบรมการเรียนการสอนในระดับพื้นฐาน เช่น การเตรียมตัวในเรื่องของการเรียนภาษาล้านนา พูด อ่าน เขียน เรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ของล้านนารวมถึง การถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านยันต์ล้านนา ให้กับผู้สนใจด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การให้ความรู้ ในเรื่องยันต์ล้านนาผ่าน สื่อออนไลน์ ประเภทยูทูบ โลก เฟซบุ๊กและดีดิกต็อก เป็นต้น

Picture 1: The New Body of Knowledge

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ประวัติ ความเป็นมาและคุณค่าของยันต์ล้านนา พบว่า ความเป็นมาของยันต์ล้านนา พบว่า ในสมัยโบราณยังไม่มีหลักฐานชัดเจน เป็นความเชื่อของชาวล้านนา ยันต์เกิดขึ้นมานาน โดยการสืบทอดรู้สืบทอดจากครูบาอาจารย์ ส่วนวัฒนธรรมการสักยันต์โบราณช่วยให้ผู้สักมีจิตใจที่เข้มแข็ง มั่นใจมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมนุษย์เรา โดยมีลายสักต่างๆ บ่งบอกถึงความชื่นชอบในส่วนบุคคลที่ชอบในการเลือกและพิจารณา การสักคือการนำสีที่ไม่ละลายมาฝังลงในผิวหนัง และจะฝังอยู่อย่างนั้นไปตลอดชีวิต จนกระทั่งตาย และเน่าเปื่อย รอยสักอาจจะเป็นการบอกลักษณะนิสัยของตัวผู้สักได้ ความนิยมชมชอบจากผู้พบเห็นอีกด้วย การสักยันต์เป็นความชอบของบุคคล การสักยันต์เป็นศิลปะที่ชาวล้านนา ยังให้ความชื่นชอบในสมัยโบราณ สอดคล้องกับ Summa et al. (1991) กล่าวว่า การสักยันต์ ในผู้ชายบางท่านได้ให้เหตุผลของการสักยันต์เพื่อความแข็งแกร่งทางด้านจิตใจและความคงกระพัน สอดคล้องกับ Matichowekly (2021) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของยันต์ คือ ย่นย่อหัวข้อธรรมด้วยรหัสอักษรและตัวเลขลงในที่จำกดสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติ และใช้เป็นเครื่องราง การสร้างขวัญและกำลังใจ เสริมสร้างความเชื่อมั่น มั่นใจให้กับผู้สัก เติมไปด้วยความศรัทธา มีจิตใจที่กล้าหาญเข้มแข็ง ชาวล้านนาจะเมินชายที่สะโพกขาวเพราะเชื่อว่าชายนั้นมีความซื่อสัตย์ ไม่เป็นชายชาติทรีย ยันต์ล้านนาเป็นของวิเศษที่จะสามารถประสิทธิคุณให้กับผู้ครอบครอง สอดคล้องกับ Chiang

92

กล่าวหาญ เช่นการลงยันต์เกี่ยวกับ ยันต์ข่าม (คงกระพัน) รวมถึงการลงยันต์ นะเมตตาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งด้วย ผู้ศรัทธา หรือผู้ได้รับยันต์จะต้องมีความเชื่อมั่นและความศรัทธาอย่างจริงใจ ไม่ใช่เพื่อการทดลองและทำตามบุคคลใด ยันต์นั้นๆจึงจะประสิทธิผลได้อย่างแน่นอน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 การพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญาอันล้ำนนาพบว่า กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญาอันล้ำนนา คือองค์ความรู้ด้านศิลปะพื้นบ้านล้านนา มีการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชาวล้านนาตามความเชื่อและความศรัทธา มีรูปแบบของผลงานที่มีเอกลักษณ์และสร้างสรรค์ เกี่ยวกับการใช้ชีวิต มีเครื่องสักการะในพื้นที่ล้านนา โดยเริ่มจากการพัฒนาและสร้างผลงานศิลปะดั้งเดิม สอดคล้องกับ Vinitasatitkun, and Phramaha Chan Chirametthi (Lowalun) (2015) กล่าวว่า ความเชื่อของมนุษย์ คือ 1. ความเชื่อในธรรมชาติ และ 2. ความเชื่อในคติถือผีสงฆ์ เทวดา มีผลบันดาลให้เกิดความสุขและความทุกข์แก่มนุษย์ การพัฒนาและสร้างผลงานศิลปะจาก “บุคคล” สู่ “วัด” “ชุมชน” และ “พื้นที่สาธารณะ” สอดคล้องกับ Choibamroong (2011) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นเรื่องของการใช้ความรู้ ทักษะ ความเชื่อและพฤติกรรม ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิต ด้วยการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดของบุคคล ชุมชนและสังคม มีรูปแบบที่ส่งผลต่อการพัฒนาในด้านกิจกรรมส่งเสริมศิลปะในทุกรูปแบบทั้งศิลปะแบบดั้งเดิม ศิลปะร่วมสมัยเพื่อสังคม และความเชื่อความศรัทธาที่เกิดขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น สอดคล้องกับ Wasi (1991) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความจำเพาะกับท้องถิ่นเกิดจากประสบการณ์หรือความจัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ มีความเชื่อมโยงรวมถึงการบูรณาการ ทางด้านภูมิปัญญาที่เกิดจากการนำประสบการณ์มาใช้จริง และ ภูมิปัญญาชาวบ้านมีลักษณะเป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม รวมถึงชาวล้านนามีความเชื่อว่าการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ตนเองเป็นบุคคลที่เข้มแข็ง มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต การพัฒนาศักยภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เกิดจากบุคคล สอดคล้องกับ Chimplee (2012) กล่าวว่า ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้ ภาษาและวัฒนธรรม ศาสนาและประเพณี การถ่ายทอดแนวคิด ความเชื่อ ให้การศึกษาทั้งที่มีรูปแบบและไม่มีรูปแบบ การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ด้านการแพทย์ ในการจัดการ ป้องกัน ดูแล รักษาสุขภาพ การเรียนรู้ และถ่ายทอดเพื่อบำบัดและขจัดโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ทั้งในส่วนบุคคลและสังคมส่วนรวม การสร้างความมั่นใจของความรู้สึกก่อให้เกิดความสงบสุขต่อการดำเนินชีวิตด้วยศักยภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Pongpit (2010) กล่าวถึง ภูมิปัญญาเป็นปรัชญาชีวิต เป็นศาสตร์และศิลป์ของการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน เป็นฐานคิดและหลักเกณฑ์การกำหนดคุณค่าและจริยธรรมที่มีการสั่งสมสืบทอดกันมาช้านาน ชีวิตพอเพียง ไม่โลภ อยู่เย็นเป็นสุข สอดคล้องกับ Phrakhru Sophonphatthanayut et al. (2005) กล่าวว่า ศักยภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ประกอบด้วย ศักยภาพและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เกิดจากการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติทำให้เกิดระบบความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี คำสอน ต่าง ๆ การจัดระบบความสัมพันธ์ ระหว่างคนกับคน ซึ่งผลของการจัดระบบความสัมพันธ์เช่นนี้ทำให้เกิดแบบแผนปฏิบัติหรือปทัสถานสำหรับการอยู่ร่วมกันของบุคคลในชุมชนท้องถิ่น คำสอน พิธีกรรมและประเพณี การอาศัย พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่าง ๆ เช่น การใช้สมุนไพร และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นพื้นความรู้ความสามารถของกลุ่มคนในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ สร้างขึ้นจากการสั่งสมประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคนผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่นให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางสังคม สรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะจากภูมิปัญญาอันล้ำนนาประกอบด้วย ความเชื่อเรื่องของธรรมชาติในรูปแบบที่ดั้งเดิม ไม่เน้นความงดงาม แต่เน้นธรรมชาติและความเป็นจริงที่คงเอกลักษณ์เดิม ในรูปแบบที่เกิดจากความเชื่อการจินตนาการ ความศรัทธาที่เน้น

ความเข้มข้น มากกว่าความสวยงาม แต่เน้นในเรื่องของคาถา การลงอักขรเลขยันต์ ที่สมบูรณ์แบบมากกว่า แต่ในปัจจุบัน รูปแบบของยันต์ล้านนาเกิดการพัฒนา เปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการ สร้างสรรค์ งานศิลปะ แนวคิด แต่ยังคงใช้ภูมิปัญญาล้านนา มาเป็นองค์ประกอบ ในการจัดสร้าง วัตถุแต่ยังคงข้อจำกัด และข้อปฏิบัติ ที่ยังคงยึดถือมา ว่าคุณสมบัติของยันต์ล้านนาจะต้องเป็นไปตามภูมิปัญญาที่ได้สืบทอดมาไม่สามารถ เปลี่ยนแปลงได้ การกำกับเลขของยันต์ ล้านนาและอักษรล้านนา ยังคงใช้กำกับรูปภาพนั้นเหมือนเดิม จะถือว่า ภาพนั้นมีความเข้มข้น ตามความเชื่อและทัศนคติของความเป็นล้านนา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 การยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญา ยันต์ล้านนา พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา จากความเชื่อและ ความศรัทธาของคนยุคสมัยเก่ามีการสืบทอดทางภูมิปัญญายันต์ล้านนาในรูปแบบเดิมจนมีการประยุกต์และ นำมาใช้ในยุคปัจจุบัน ด้วยยุคและสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท ที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของยันต์ล้านนา จากเดิมรูปแบบเป็นการเขียนบน กระดาษสา แผ่นทอง บนไม้ บนผืนผ้า ที่เกิดจากการถ่ายทอด ความรู้ด้านภูมิปัญญาในเรื่องของยันต์ล้านนา นำไปสู่การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ในรูปแบบที่มีขนาดเล็ก ย่อยขยายให้พกพาง่ายขึ้น แต่คุณค่าของยันต์ล้านนา ยังคงมีเอกลักษณ์ ที่สวยงาม และเป็นเครื่องรางที่สร้างความเชื่อ ความศรัทธาเช่นเดิม จากการสืบค้นข้อมูลตำราหายาก รวมถึง การพัฒนาจากตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการสืบทอดมาจากครูบาอาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของ ยันต์ล้านนา รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยันต์ล้านนา ที่ผู้สนใจได้รับและครอบครอง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการสัก ยันต์บนผิวหนังของตนเอง ยังรวมไปถึงการพกพาวัตถุมงคลที่มียันต์เป็นองค์ประกอบ รูปแบบของยันต์ล้านนา ที่ทำจากผ้า นำไปสู่การประยุกต์เป็นเสื้อในยุคปัจจุบันที่มีตลาดลายที่เกิดจากการพัฒนาให้สวยงาม สอดคล้อง กับ Sripasang (2015) กล่าวว่า ผ้ายันต์สีหิงค์หลวง เป็นผ้ายันต์ที่มีขนาดใหญ่ เป็นผ้ายันต์ที่พบยาก ผ้ายันต์ พระสิงห์ เป็นตัวแทนของพระพุทธสิหิงค์ เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของชาวเชียงใหม่ ชาวล้านนาโบราณ นิยมพกพาเพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิต ในด้านต่างๆ

การยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนา คือการเริ่มจากการ เรียนรู้ด้วย องค์ความรู้ด้านตัวอักษรธรรมล้านนา ด้วยการส่งเสริมเผยแพร่ อักษรพอนต์ อักษรธรรมล้านนา การออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปลักษณะของอักษรออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปลักษณะของอักษร ให้ร่วม ยุคสมัยยุคสมัย (contemporary) มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว การพัฒนาเพื่อให้ยันต์ล้านนาคงคุณค่า ความเป็นล้านนา ด้วยการบริหารจัดการบุคคลที่มีความคิด ความสนใจที่จะเรียนรู้ พร้อมรับการถ่ายทอดจาก ครูบาอาจารย์ผู้ประสาทวิชาความรู้ในเรื่องของยันต์ล้านนา สร้างกระบวนการการถ่ายทอด ภูมิปัญญาล้านนา ในเรื่องของยันต์ล้านนา ในเรื่องของการเรียนรู้ในระดับขั้นพื้นฐาน การพูด อ่าน ออกเสียงล้านนา รวมถึง การเรียนรู้ในเรื่องของคำศัพท์คำเมือง นอกจากการศึกษาเรียนรู้ในเรื่องของการสร้างเครือข่ายทาง ด้านเทคโนโลยี การเปิดสอนและอบรมในเรื่องของยันต์ล้านนา ในการนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ การสร้าง ทัศนคติความเชื่อให้กับบุคคลรุ่นใหม่ที่น่าสนใจในงานศิลปะของยันต์ที่ยังคงมีเอกลักษณ์เป็นทั้งงานศิลปะ ที่ทรงคุณค่าและควรรักษาสืบไป รวมถึงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากยันต์ล้านนา ในรูปแบบของ กระเป๋าผ้า พระเครื่อง เครื่องรางวัตถุมงคล ตะกรุดรูปแบบต่างๆ สรุปได้ว่าการยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ศิลปะเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญายันต์ล้านนาด้วยการสืบสานภูมิปัญญา คือ การร่วมมือร่วมใจกันในทุกฝ่าย และทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นล้านนาด้วยการสร้างความเข้าใจ เนื้อหาสาระและการถ่ายทอด นำเสนอ รูปแบบที่ทันสมัย เช่น การใช้พอนต์ล้านนาในรูปแบบใหม่แต่ยังคงอ่านได้คำที่เหมือนเดิม รวมถึงมีการจัดอบรม การเรียนการสอนในระดับพื้นฐาน เช่น การเตรียมตัวในเรื่องของการเรียนภาษาล้านนา พูด อ่าน เขียน เรียนรู้

และเข้าใจคำศัพท์ของล้านนารวมถึงการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านยันต์ล้านนา ให้กับผู้สนใจด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การให้ความรู้ในเรื่องยันต์ล้านนาผ่าน สื่อออนไลน์ เป็นต้น

สรุป

ยันต์ล้านนาเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่สะท้อนความเชื่อ ศิลปะ และหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ผ่านการลงอักขระและเลขยันต์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ชาวล้านนาเชื่อว่ายันต์ช่วยปกป้องคุ้มครองและเสริมสิริมงคล โดยสืบทอดผ่านการเรียนรู้อักขรล้านนาและศาสตร์คาถา ปัจจุบันมีการพัฒนาให้ทันสมัย โดยนำมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ศิลปะ เช่น เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เข้าถึงคนรุ่นใหม่ การเปลี่ยนแปลงนี้ช่วยรักษาคุณค่าของยันต์ล้านนาไว้ ในขณะเดียวกันก็ทำให้เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะและวัฒนธรรมร่วมสมัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ควรมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องของการ พัฒนาอย่างสูงสุด โดยใช้ยันต์ล้านนาที่มีเอกลักษณ์เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมภูมิปัญญาเพื่อการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน สังคม.ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต รวมถึงภาครัฐส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการสืบทอด อย่างมีระบบ เพื่อรักษาภูมิปัญญาล้านนาอันดีงามในเรื่องของยันต์ล้านนาสืบต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในเรื่องของการประกอบพิธีกรรมและผลสัมฤทธิ์ จากบุคคลผู้มีการสืบทอดศรัทธาในการใช้ตามความเชื่อล้านนากับการแก้ปัญหาชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมในยุคปัจจุบัน

2.2 ควรวิจัยเรื่องสังคมทุนนิยมกับการพัฒนาความเชื่อและพิธีกรรมและควรมีการวิจัยในเรื่องเครือข่ายการทำงานด้านพิธีกรรมและความเชื่อในสังคมล้านนากับชุมชนอื่นทั้งในและต่างประเทศ

References

- Chiang Mai University Library. (1999). *Yantras and Mantras*. Retrieved October 30, 2023, from https://library.cmu.ac.th/digital_collection/digitalheritage/show.php?RecID=72&FID=6277
- Chimlee, K. (2012). *Knowledge Management Models for Local Wisdom in Wickerwork Handicrafts: A Case Study of Local Community Enterprises in Nakhon Ratchasima Province*. (Doctoral Dissertation). National Institute of Development Administration. Bangkok.
- Choibamroong, T. (2011). *Wisdom for Creative Local Development*. Bangkok: A.P. Graphic Design and Print Co., Ltd.
- Khananurak, M. (2007). *Folklore*. (2nd ed.). Bangkok: Odeonstore.
- Matichowekly. (2021). *Know the Types of "Lanna Yantras" from Protecting Against Spirits to Safeguarding Crops*. Retrieved October 30, 2023, from https://www.matichonweekly.com/column/article_453352

- Payomyong, M. (1994). *Lanna Thai Twelve-Month Traditions*. (3rd ed.). Chiang Mai: Sorsapprint.
- Phra Bhramagunabhorn (P.A. Payutto). (2013). *Dictionary of Buddhism*. Bangkok: Sahadhammika Co., Ltd.
- Phrakhru Sophonphatthananyut et al. (2005). *A Study on the Problems of Applying Local Wisdom in Teaching and Learning Management in Phrapariyattidhamma Schools*. Chulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus. Phrae.
- Phrapisnupol Suwannaroopo (Rooptong). (2011). *A Study of Buddha Dhamma and Value as Appeared in Lanna Yuntian: A Case Study of Amphur Muang, Lampang Province*. (Master's Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Bangkok.
- Pongpit, S. (2010). *One Hundred Words You Should Know*. Bangkok: Charoenwit Printing.
- Sripasang, W. (2015). Lanna Amulet. *RMUTL Journal of Business Administration and Liberal Arts*, 3(1), 13-27.
- Summa, N. et al. (1991). *Rituals and Social Communication*. Chiang Mai: Faculty of Humanities, Chiang Mai University.
- Tansiri, A. (2006). *Local Culture and Thai Culture*. (1st ed.). Bangkok: Watana Panich Printing Co., Ltd.
- Vinitasatitkun, P., & Phramaha Chan Chirametthi (Lowalun). (2015). Folklore: Beliefs in Thai Society. *Journal of MCU Humanities Review*, 1(1), 31-44.
- Wasi, P. (1991). *Folk Wisdom and Cultural Operations*. Bangkok: Office of the National Culture Commission.